

مختصر شرح ألفاظ الأذان (الجمعية)

**Azan kəlmələrinin şərhinin
müxtəsəri.**

Azan kəlmələrinin şərhinin müxtəsəri.

İslami Məzmun Xidmətləri Cəmiyyətinin
Müxtəlif Dillər üzrə Elmi Komitəsi.

Azan sözlərinin izahı.

İslami Məzmun Xidmətləri Cəmiyyətinin
Müxtəlif Dillər üzrə Elmi Komitəsi.

Azan, müsəlmanın gündə beş dəfə eşitdiyi, ona Allahın əzəmətini xatırladan və onu xeyirə və nicata dəvət edən Rəbbani bir çağırışdır. O, insanla Xaliqi arasında bir rabitə anıdır ki, bu zaman insan dünyanın səs-küyündən ayrılıb Rəbbinə münacat edir.

Azan, Allahı təzim etməklə başlayan və namaza dəvətlə sona çatan ali mənalar daşıyır. Müsəlman isə onunla qəlb rahatlığı tapır.

Azanın sözləri:

Allahu Əkbər, Allahu Əkbər, Allahu Əkbər, Allahu Əkbər.

"Allah ən böyükdür".

"Allah" kəlməsi (Ləfz əl-Cələlə) "məbud", yəni: "ibadət olunmağa/ ilahlaşdırmağa haqlı" - olan deməkdir. Bu ad, Uca Xaliq olan Rəbbin adıdır. Bütün ilahi adlar ona tabe olub, Onu vəsf edir. Allah Vahiddir, Əhəddir. O, nə doğmuş, nə də doğulmuşdur. Göylərin və yerin Xaliqi də Odur.

"Allah Əkbər" ifadəsinin mənası, Allahın hər şeydən əzəmətli, cəlalına və kamilliyinə

yaraşmayan şeylərin Ona nisbət edilməsindən daha uca olması deməkdir.

“Allah Əkbər”... Bu ifadə müsəlmana xatırladır ki, bu həyatda heç bir şey onu öz Xaliqindən yayındırmamalıdır və insan həyatını öz nəfsinin istəklərinə və şəhvetlərinə görə deyil, Allahın iradəsinə və şəriətinə uyğun qurmalıdır. Çünki Allah dünyadakı hər şeydən ən əzəmətlidir.

«Əşhədu ən-lə iləhə illə-Llahu, əşhədu ən-lə iləhə illə-Llah» -

"Şəhadət verirəm ki, Allahdan başqa ibadətə layiq haqq məbud yoxdur. Şəhadət verirəm ki, Allahdan başqa ibadətə layiq haqq məbud yoxdur".

"Şəhadət verirəm ki, Allahdan başqa ibadətə layiq haqq məbud yoxdur".

Bu, birinci şəhadətdir və mənası: Allahın hər şeyin yaradanı, Rəbbi, sahibi və idarə edəni olduğunu, ibadətin Ondan başqasına deyil, yalnız Ona edilməsinin vacib olduğunu, Allahdan başqa ibadətə layiq haqq məbudun olmadığını, Onun tək olduğunu, şəriki, övladı və bənzəri olmadığını iqrar etməkdir. Buna görə də, ibadət Allahdan qeyrisinə edilməz və Allahdan başqasına dua edilməz.

Bu şəhadət, mövcudiyyətdəki ən böyük şəhadətdir və o, bütün ilahi risalətlərdə imanın əsasıdır. Nuh, İbrahim, Musa, İsa və Muhəmmədə, salləllahu aleyhi və səlləm, qədər bütün peyğəmbərlər, aleyhimu-ssəlem, öz qövmlərini Allahdan başqa ibadətə layiq haqq məbud

olmadığını iqrar etməyə, qəbul etməyə və iman gətirməyə dəvət etmişlər. Bu, o kəlmədir ki, Allah məxluqatı onun xatirinə yaratmış, onu bərqərar etmək üçün elçilər göndərmiş və onu bəyan etmək üçün kitablar nazil etmişdir. Allah bu kəlməni səmimi qəlbdən deyən kəs üçün Cənnəti bir mükafat etmişdir.

Bu kəlməyə görə insanlar qəbirlərindən dirildiləcək və Qiyamət günü haqq-hesaba çəkiləcəklər. Kim bu kəlmə üzərində yaşayıb həyatını onunla sona çatdırarsa, böyük bir qurtuluşa nail olar. Kim də onu inkar edib tələffüz etməzsə, Cəhənnəmdə əbədi qalmağa layiq olar.

«Əşhədu ənnə Muhəmmədən rəsulu-Llah, əşhədu ənnə Muhəmmədən rəsulu-Llah» -

"Şəhadət verirəm ki, Muhəmməd Allahın elçisidir. Şəhadət verirəm ki, Muhəmməd Allahın elçisidir".

"Şəhadət verirəm ki, Muhəmməd Allahın elçisidir".

Bu şəhadətin mənası: Müsəlmanın, Uca Allahın, Məhəmmədi ilahi risalətlərin sonuncusu və insanların Rəbbinin risalətini onlara çatdıran bir elçi olaraq göndərdiyinə şəhadət etməsidir. Həmçinin müsəlmanın, Allaha ibadət etməyin və Onun razılığını qazanmağın yeganə yolunun rəsulun, sallallahu aleyhi və səlləm, risalətinə şəhadət gətirmək, ona tabe olmaq, onu örnək götürmək və rəsul Məhəmmədin, sallallahu aleyhi

va səlləm, çatdırdığı şəriətlə Allaha ibadət etmək olduğunu qəti şəkildə bilməsidir.

Bu şəhadət, Peyğəmbərin, salləllahu aleyhi və səlləm, ondan əvvəl İbrahim, Musa və İsanın, aleyhimus-salam, etdiyi kimi, insanları yenidən tövhidə (monoteizm) qaytarmaq üçün gəldiyini ehtiva edir. O, aləmlərin Rəbbinin elçisidir və Rəbbinin risaletini təbliğ etməkdə bütün peyğəmbərlərin getdiyi yolla getmişdir, lakin ondan sonra heç bir peyğəmbər yoxdur.

«Həyyə 'aləs-sələti, həyyə 'aləs-sələ» -

"Namaza tələsin! Namaza tələsin".

"Namaza tələsin!".

Cümlənin mənası: Ey möminlər, Rəbbinizin ibadətinə yönəlin. Çünki O, bağışlayandır, rəhmlidir, tövbələri qəbul edir və pis əməlləri əfv edir.

Bu, möminlərə bir çağırış və xatırlatmadır ki, artıq namazda Rəblərinin qarşısında durmaq vaxtı çatmışdır.

«Həyyə 'aləl-fələhi, həyyə 'aləl-fələh» -

"Nicata tələsin! Nicata tələsin!".

"Nicata tələsin".

Nicat: dünyada və axirətdə Allahın razılığına nail olmaq, qalibiyyət, salamatlıq və qurtuluş tapmaq deməkdir.

Bu kəlmənin mənalardan biri də Allahın razılığını qazanmaq, Cənnətə nail olmaq və Cəhənnəm odundan qurtulmaqdır. Çünki iman

gətirib namaz qılan kimsə artıq nicat tapmışdır. Nicat tapan kimsə isə qurtulmuş və Cənnətdə əbədi qalmağa nail olmuşdur.

"Allahu Əkbər, Allahu Əkbər, Lə İləhə illəllah".

Azanın sonu, təkbir və tövhidlə (təkallahlıqla) yekunlaşmadır.

Azan "Allahu Əkbər" cümləsinin təkrarı və "Lə İləhə illəllah" kəlməsinin təsdiqi ilə yekunlaşır. Bu iki cümlə, əvvəlki mənaları möhkəmləndirir və bəşər varlığı bu ikisi üzərində dayanır. Zaman nə qədər keçsə də, hadisələr bir-birini əvəzləsə də, bu həqiqət dəyişməzdir ki, Allah hər şeydən böyükdür, O, haqq İlahdır, ibadətə yalnız O layiqdir və Ondan başqasına edilən ibadət batildir.

Sonda: Azan təkcə namaza bir çağırış deyil, əksinə, həm də nicata, qələbəyə və uğura bir çağırışdır. O, qəlbləri oyatmaq, bizə Allahın yaxın olduğunu xatırlatmaq üçün gündə beş dəfə məscidlərdə səslənən bir ismarıcdır.

Qəlbini imana aç və: "Əşhədu ən lə iləhə illə-Llah və əşhədu ənnə Muhəmmədən rəsulu-Llah" ("Şəhadət edirəm ki, Allahdan başqa ibadətə layiq haqq məbud yoxdur. Və şəhadət edirəm ki, Məhəmməd - səlləllahu aleyhi və səlləm - Allahın rəsuludur") de. Bununla Allahın rəhmətinə daxil olarsan, dünyada səadətə, axirətdə isə nicata qovuşarsan və Qiyamət günü möminlər zümrəsində dirildilərsən.

Mündəricat

Azan kəlmələrinin şərhinin müxtəsəri.....	2
Azan sözlərinin izahı.....	2

az504v1.1 - 06/09/2026